

Beslutningsforslag nr. B 67. Fremsat den 1. december 1998 af Tom Behnke (FP), Kim Behnke (FP), Thorkild B. Fransgaard (FP) og Kirsten Jacobsen (FP)

Forslag til folketingsbeslutning

om afbrydelse af forældelse ved domfældtes unddragelse af straffuldbyrdelsen

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om ændring af straffeloven, således at forældelsen for idømt frihedsstraf afbrydes, når domfældte bevidst forhindrer, at straffen kan fuldbyrdes, ved f.eks. at rejse til udlandet.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget går i al sin enkelhed ud på at ændre gældende ret, således at det ikke fremover kan lade sig gøre at unddrage sig straffuldbyrdelse blot ved at gemme sig, herunder at stikke af til udlandet for så at dukke op nogle år senere som en fri mand. Forslagsstillerne finder det krænkende for retsbevidstheden, at kriminelle, der er dømt for at have begået en strafbar handling, kan undgå at skulle sidde i fængsel blot ved at gemme sig i tilstrækkelig lang tid.

Det foreslås derfor, at forældelsesfristen suspenderes, hvis den manglende fuldbyrdelse af straffen skyldes, at den dømte bevidst forhindrer, at straffen kan fuldbyrdes. Derimod fastholdes forældelsesfristen, hvis den manglende straffuldbyrdelse skyldes myndighedernes passivitet eller i øvrigt mangel på aktiv handling.

Alene det, at den dømte rejser til udlandet, skal i den forbindelse betragtes som bevidst uddragelse af eller forsøg på uddragelse af fuldbyrdelse af straffen, uanset om dømte under alle omstændigheder ville være flyttet til udlandet på det pågældende tidspunkt, idet problemerne med at finde personen og få denne udleveret henholdsvis sikre, at fuldbyrdelsen sker i det pågældende land, vil være langt mere tidkrævende, end hvis personen opholdt sig i Danmark.

En bestemmelse efter det foreslåede princip findes allerede i dag i straffelovens § 94, stk. 5, 3. pkt., om forældelse af selve lovovertrædelsen, efter at der er foretaget rettergangsskridt over for en sigtet person. Denne bestemmelse fastslår, at forældelsen afbrydes, når retsforfølgning standses på grund af den sigtedes uddragelse.

Om personen har unddraget sig forfølgning, kan i tvivlstilfælde afgøres af domstolene, jf. retplejelovens § 998. Det vil efter Fremskridtspartiets holdning være hensigtsmæssigt med en lignende kobling mellem nærværende beslutningsforslag og retsplejelovens regler om, at tvivlstilfælde afgøres af domstolene.

Når først en person er sigtet, findes der ingen formelle forældelsesfrister for gennemførelse af retssagen. Der findes dog regler, der forudsætter, at retssagen gennemføres snarest muligt, ligesom Den Euro-

pæiske Menneskerettighedskonvention forholder sig til problematikken. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har således udtalt sig om spørgsmålet og i en konkret sag sagt, at 6 år er for lang tid.

Fremskridtspartiet finder det helt rimeligt, at der er forældelsesfrister, og at der naturligvis er og skal være regler for, hvor længe en retssag kan udsættes. Denne holdning udspringer af Fremskridtspartiets grundholdning om den personlige frihed, herunder beskyttelsen af individet mod overgreb fra det offentlige. Myndighederne skal derfor have klare og præcise regler om, at efterforskning og retsforfølgning skal ske hurtigst muligt, så borgeren ikke krænkes mere end højst nødvendigt. Skyldes den manglende mulighed for straffuldbyrdelse derimod, at den domfældte bevidst forhindrer det, er den domfældte selv skyld i forsinkelsen.

Fremskridtspartiet ser umiddelbart 3 muligheder for at rette op på situationen og sikre retsbevidstheden.

1. Forældelsesfristerne for idømt straf ophæves fuldstændigt, således at den dømte til sin død skal afsone den idømte straf, uanset hvor længe den dømte har unddraget sig fuldbyrdelsen.
2. Forældelsesfristerne gøres længere, end de er i dag.
3. Indførelse af tilsvarende regler som ved forældelse af lovovertrædelsen, således at forældelsesfristen suspenderes, hvis den dømte bevidst forhindrer, at straffen kan fuldbyrdes.

Når Fremskridtspartiet har valgt den tredje løsning, skyldes det udelukkende, at de to første muligheder vil komme til at virke begge veje og dermed også give myndighederne mulighed for at forfølge den pågældende person på et senere tidspunkt og dermed give myndighederne mulighed for at nøle med sagerne. Fremskridtspartiet tror ikke umiddelbart, at nogen myndighed kunne finde på at udnytte en sådan ændring til at trække sagerne unødigt i langdrag, men incitamentet vil unægteligt opstå.

Som beskrevet tidligere i forslaget mener Fremskridtspartiet ikke, at borgerens retsstilling skal

forringes, men når det er den dømte selv, der er årsagen til, at straffuldbyrdselsen ikke kan finde sted, har Fremskridtspartiet ingen betænkeligheder ved at suspendere forældelsesfristen.

Fremskridtspartiet forudsætter dog, at myndighederne gør alt, hvad der er muligt for hurtigst muligt at få den dømte »fundet frem«, hvad enten pågældende gemmer sig i Danmark eller i udlandet. Det skal ikke være en sovepude for myndighederne, at forældelsesfristen suspenderes, fordi dømte selv er skyld i det. Myndighederne skal aktivt sikre, at der f.eks. sker udlevering fra de lande, som Danmark har indgået aftale med, og hvor der er tale om såkaldt dobbelt strafbarhed, eller at det pågældende land sikrer, at den dømte kommer til at afsone straffen i det land, hvor den dømte har søgt tilflugt.

De gældende regler for forældelse af idømt frihedsstraf og andre retsfølger af frihedsberøvende karakter er i henhold til straffelovens § 97 5 år for hæfte og fængsel indtil 1 år, 10 år for fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, samt foranstaltninger efter §§ 68-69, 15 år for fængsel i mere end 4 år, men ikke over 8 år, samt for forvaring efter § 70 og 20 år for fængsel på tid over 8 år. Fængsel på livstid forældes ikke.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at anledningen til, at Fremskridtspartiet har valgt at fremsætte forslaget netop nu, er den aktuelle sag med rederidirektør Ole B. Hansen, som efter katastrofebranden på

»Scandinavian Star« i 1990 blev idømt den dagældende lovs strengeste straf på 6 måneders hæfte, men som stak af til Spanien, hvor han havde gemt sig, lige indtil forældelsesfristen udløb. Han formåede således at forhindre straffen i at blive fuldbyrdet blot ved at gemme sig i udlandet, endda et EU-land. Danske myndigheder forsøgte forgæves at få Ole B. Hansen udleveret til Danmark, men det nægtede Spanien under henvisning til princippet om dobbelt strafbarhed, idet en lignende handling i Spanien formentlig ikke ville blive straffet. I de sidste dage, inden forældelsesfristen udløb, kom de danske myndigheder i tanke om at bede de spanske myndigheder om at lade Ole B. Hansen afsone straffen i Spanien. Det nåede man dog aldrig, idet det spanske politi ikke nåede at anholde ham, inden forældelsesfristen udløb.

Sagen med Ole B. Hansen er der tilsyneladende ikke længere noget at gøre ved, og sagens beskrivelse her i forslaget er udelukkende medtaget for at illustrere en sag, hvor det er lykkedes for en dømt person at gemme sig i udlandet i så lang tid, at han reelt er sluppet for straf.

Det er dybt krænkende for retsbevidstheden, og derfor er det Fremskridtspartiets indstilling, at forældelsesfristen bør afbrydes, når domfældte bevidst forhindrer, at straffen kan fuldbyrdes, ved f.eks. at rejse til udlandet.

Skriftlig fremsættelse

Tom Behnke (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afbrydelse af forældelse ved domfældtes unddragelse af straffuldbyrdselsen.

(Beslutningsforslag nr. B 67).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.